

Malmö stad
Stadskontoret

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-06-10

Vår referens

Joakim Iveroth

Utredare

joakim.iveroth@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv STK-2026-511

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat Naturvårdsverkets skrivelse "Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv". Skrivelsen innehåller förslag på hur EU:s reviderade avloppsvattendirektiv kan införas i svensk lagstiftning.

Ärendet har remitterats till miljönämnden, tekniska nämnden och VA Syd där nämnderna har inkommit med yttranden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsen arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv
- Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260622 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv
- Miljönämnden beslut 260521 § 121
- Remissvar miljönämnden
- Remissvar tekniska nämnden

- Tekniska nämnden beslut 260602 § 123

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-06-22

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Tekniska nämnden

Miljönämnden

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat Naturvårdsverkets skrivelse ”Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv” med inbjudan att inkomma med synpunkter. Skrivelsen innehåller förslag på hur EU:s reviderade avloppsvattendirektiv kan införas i svensk lagstiftning.

Bakgrund

I november 2024 antogs EU:s omarbetade avloppsvattendirektiv, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/3019 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (omarbetsning). Direktivet uppdaterar och ersätter det tidigare avloppsdirektivet från 1991 och syftar till att stärka skyddet för människors hälsa och miljön genom skärpta reningskrav, ökad energieffektivisering, minskade växthusgasutsläpp, bättre hantering av mikroföroreningar samt utökad övervakning, rapportering och information till allmänheten.

Direktivet inför bland annat krav på sekundär, tertiär och kvartär rening beroende på storlek och belastning på avloppstätorter, krav på energineutralitet för större reningsverk senast 2045, samt ett nytt utökat producentansvar för humanläkemedel och kosmetika som ska finansiera delar av den kvartära reningen av mikroföroreningar. Sverige ska genomföra direktivet i nationell rätt senast den 31 juli 2027.

Regeringen gav Naturvårdsverket (i samarbete med bland annat Folkhälsomyndigheten) i uppdrag att analysera direktivet och föreslå nödvändiga författningsändringar samt genomföra en konsekvensanalys. Naturvårdsverket redovisar sitt svar i skrivelsen ”Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv” (redovisad januari 2026).

Naturvårdsverkets förslag samt konsekvenser

För att genomföra det reviderade avloppsdirektivet föreslår Naturvårdsverket ändringar i miljöbalken och lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, en helt ny förordning om avloppsvatten från tätbebyggelse samt en ny förordning om producentansvar för rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. Förslagen innebär också ändringar i ett

flertal befintliga förordningar. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2027 (med vissa övergångsbestämmelser och senare ikraftträdanden för mer långtgående krav, t.ex. upp till 2045). I skrivelsen föreslås bland annat att:

- Definitioner uppdateras och nya begrepp införs, t.ex. avloppstätort, hushållspillvatten, icke-hushållspillvatten, tertiär och kvartär rening.
- Krav på uppsamling, ledning och rening av avloppsvatten från tätbebyggelse samlas och förtydligas i den nya förordningen. Reningskraven skärps och utökas stegvis beroende på belastning (person ekvivalenter), med krav på sekundär rening som huvudregel, samt tertiär och kvartär rening i känsliga områden eller för större anläggningar.
- Kommuner ska ta fram avloppsplaner och det införs krav på övervakning, riskbedömningar, rapportering och information till allmänheten.
- Ett nytt utökat producentansvar införs för producenter av humanläkemedel och kosmetika, som ska finansiera delar av kostnaderna för kvartär rening av mikroföroreningar via avloppsproducentansvarsorganisationer.
- Va-huvudmän och verksamhetsutövare får ökade skyldigheter kring förbehandling, övervakning, energikartläggningar och energieffektivisering.
- Tillsyn, sanktioner och överklagandemöjligheter förstärks.

Naturvårdsverket bedömer att förslagen säkerställer ett effektivt genomförande av direktivet med fokus på miljö- och hälsoskydd samt cirkulär ekonomi (t.ex. återvinning av resurser och vatten). Förslagen ger tydligare regler och bättre förutsättningar för en hållbar avloppsvattenhantering. Samtidigt innebär de ökade kostnader och administration för va-huvudmän, kommuner, producenter av läkemedel/kosmetika och andra aktörer. Större investeringar krävs framför allt för utbyggd kvartär rening, övervakning och energieffektivisering. Naturvårdsverket, Läkemedelsverket och Folkhälsomyndigheten får nya och utökade uppgifter. En utgångspunkt har varit att inte gå längre än vad direktivet kräver för att minimera onödiga bördor.

Internremiss

Rapporten har remitterats till miljönämnden, tekniska nämnden och VA Syd där nämnderna har inkommit med yttranden.

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämnden ställer sig bakom författningsförslagen. Nämndens yttrande sammanfattas nedan:

- Tekniska nämnden välkomnar ett nytt producentansvar för humanläkemedel och kosmetika som ska finansiera rening av mikroföroreningar.
- Tekniska nämnden lyfter fram att rening är bra men att det förebyggande arbetet uppströms är minst lika viktigt. Nämnden menar att kostnaderna för ökad rening måste förskjutas till producenterna för att skapa incitament att minska användningen av miljöfarliga substanser.
- Tekniska nämnden är positiva till att klimat- och energifrågorna stärks i förslagen genom krav på energikartläggningar och energineutralitetsplan som säkerställer att Sverige klarar målen om energineutralitet.

Miljönämndens yttrande

Miljönämndens yttrande rör förslagets konsekvenser för den kommunala tillsynen och sammanfattas nedan:

- Miljönämnden lyfter att förslagen innebär en övergång från regelstyrd kontroll till strategisk, systemövergripande tillsyn. Detta leder till ett mer komplext uppdrag, högre kompetenskrav, fler tillsynsobjekt och ökat behov av uppföljning och analys.
- Miljönämnden menar att de utökade åtaganden kräver full kostnadstäckning. Konsekvenserna för kommunernas långsiktiga tillsynsverksamhet behöver utredas vidare.
- Miljönämnden ser ett behov av nationell vägledning. Förslagen bygger i hög grad på enskilda bedömningar. För rättssäkerhet och likvärdig tillämpning krävs tydlig nationell tillsynsvägledning kring bedömningsgrunder och ansvarsfördelning mellan kommuner, VA-huvudmän och statliga myndigheter.
- Miljönämnden ser att avloppsplanerna får en starkare roll vilket kräver tydliggörande av deras rättsliga ställning och hur de ska beaktas i tillsyn och prövning. Även gränserna mellan avloppssystem, dagvatten och vattenverksamhet behöver förtydligas.
- Miljönämnden bedömer att förändringar i kostnadsansvar för kvartär rening aktualiserar frågor om proportionalitet och samhällsekonomi. Ny tillsyn på verksamheter som släpper ut icke-hushållspillvatten bedöms enligt nämnden ge en mer effektiv och strukturerad kontroll.
- Sammanfattat menar miljönämnden att ett fungerande genomförande kräver tydliga förtydliganden, nationell vägledning, klar ansvarsfördelning och full kostnadstäckning.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i nämndernas bedömning av Naturvårdsverkets förslag på författningsändringar för att införa avloppsvattendirektivet i svensk lagstiftning. I övrigt har stadskontoret inget att tillägga till ärendet. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna förslag till yttrande.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör

Malmö stad
Kommunstyrelsen

Datum

2026-06-23

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2026-511

Yttrande**Till**

Klimat- och
näringslivsdepartementet

**Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet -
Förslag till författningsändringar till följd av EU:s
reviderade avloppsvattendirektiv
KN2026/00215**

Sammanfattning

Vad gäller konsekvenser för kommuners tillsyn ser Malmö stad positivt på ambitionen att göra denna mer strategisk och systemövergripande, men befarar att förslagen leder till ett betydligt mer komplext uppdrag med ökade krav på kompetens, fler tillsynsobjekt och utökad uppföljning. Malmö stad efterfrågar därför en nationell tillsynsvägledning som tydliggör bedömningsgrunder och ansvarsfördelning mellan kommunala tillsynsmyndigheter, VA-huvudmän och statliga myndigheter.

Malmö stad anser vidare att avloppsplanernas rättsliga ställning samt gränsdragningen mellan avloppssystem, dagvattenhantering och vattenverksamhet behöver förtydligas. Malmö stad betonar också vikten av att proportionalitet och samhällsekonomiska konsekvenser utreds i fråga om finansiering av kvartär rening, och att de utökade åtagandena ges full kostnadstäckning för att säkerställa ett rättssäkert och långsiktigt hållbart genomförande. Malmö stad vill också betona att uppströmsarbetet vad gäller sådana föroreningar som kräver kvartär rening är minst lika viktigt som att rena dem.

Malmö stad ser även positivt på att klimat- och energifrågorna har tagit plats i författningsändringarna i och med krav på energikartläggningar och en energineutralitetsplan som säkerställer att Sverige klarar målen om energineutralitet.

Yttrande

Malmö stad har fått möjlighet att yttra sig över ett förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv. Malmö stad ställer sig bakom de föreslagna författningsändringarna och vill lämna följande synpunkter på delar av förslagen.

Konsekvenser för kommuners tillsynsarbete

De föreslagna författningsändringarna innebär en omfattande omställning av den kommunala tillsynen, från en i huvudsak regelstyrd kontroll till ett mer strategiskt och systemövergripande tillsynsuppdrag. Detta medför ett mer komplext tillsynsuppdrag och nya krav på kommunernas samlade kompetens. Genomförandet innebär även ett utökat tillsynsbehov genom fler tillsynsobjekt och ökade krav på uppföljning och analys. Konsekvenser för den kommunala tillsynsverksamhetens omfattning och långsiktiga förutsättningar behöver därför beaktas och utredas vidare i de samlade konsekvensbedömningarna. För ett ändamålsenligt och rättssäkert genomförande krävs att de utökade åtagandena omfattas av full kostnadstäckning.

Förslagen förutsätter i betydande delar bedömningar i det enskilda fallet. För en rättssäker och likvärdig tillämpning är frågan om nationell tillsynsvägledning av central betydelse, särskilt vad gäller bedömningsgrunder och ansvarsfördelning mellan kommunala tillsynsmyndigheter, VA-huvudmän och statliga myndigheter. Om gränsdragningar mellan berörda aktörer inte tydliggörs finns risk för både dubbel tillsyn och bristande ansvarsklarhet, vilket kan försvåra ett effektivt genomförande och leda till ökad administrativ belastning.

Avloppsplaner ges en mer framträdande roll som verktyg för planering och genomförande. Detta aktualiserar frågor om planernas rättsliga ställning samt hur de ska beaktas i tillsyns- och prövningssammanhang. För att undvika oklarheter är det viktigt att dessa aspekter tydliggörs. Även avgränsningen mellan avloppssystem, dagvattenhantering och vattenverksamhet är av betydelse för tillämpningen av regelverket och behöver förtydligas.

Förslagen om finansiering av kvartär rening innebär förändringar i ansvarsfördelningen för kostnader kopplade till rening av läkemedelsrester och andra ämnen. I detta sammanhang aktualiseras frågor om proportionalitet, samhällsekonomiska konsekvenser och förhållandet till andra regelverk.

Förslagen innebär vidare att tillsynsmyndigheten löpande ska granska verksamheter som leder icke-hushållspillvatten till allmän VA-anläggning, vid behov justera villkor eller försiktighetsmått samt en möjlighet att initiera granskning när en kontroll vid avloppsreningsverk visar att en verksamhet bidrar med föroreningar av betydelse. Detta bedöms bidra till en mer strukturerad, effektiv och ändamålsenlig tillsyn.

Sammantaget förutsätter ett ändamålsenligt, effektivt och rättssäkert genomförande av förslagen att tydliggöranden görs och identifierade frågor beaktas. Det gäller särskilt behovet av nationell tillsynsvägledning, tydligt angivna bedömningsgrunder och ansvarsfördelningar, konsekvenserna för den kommunala tillsynens långsiktiga förutsättningar samt att de utökade åtagandena omfattas av full kostnadstäckning.

Övriga synpunkter

Malmö stad ser positivt på ett nytt producentansvar för humanläkemedel och kosmetika, vilket ska finansiera reningen av mikroföroreningar, men vill lyfta att uppströmsarbetet vad gäller sådana föroreningar är minst lika viktigt som att rena dem. Det är därför viktigt att kostnader för ökad rening verkligen förskjuts till producenter, för att skapa incitament att minska användningen av substanser som inte ska nå naturen. Malmö stad ser även positivt på att klimat- och energifrågorna har tagit plats i författningsändringarna i och med krav på energikartläggningar (med särskilt fokus på att identifiera och utnyttja potentialen för att minska utsläppen av växthusgaser) och en energineutralitetsplan som säkerställer att Sverige klarar målen om energineutralitet.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Nicklas Löfström

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2026-06-22 kl 15:00
Plats	Digitalt via Teams
Utses att justera	Håkan Fäldt
Protokollet omfattar	§412

Underskrifter Sekreterare

Nicklas Löfström

Ordförande

Katrin Stjernfeldt

Jammeh

Justerande

Håkan Fäldt

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)

Roko Kursar (L)

Håkan Fäldt (M) ersätter Helena Nanne (M)

Övriga närvarande

Andreas Norbrant (stadsdirektör)

Jonas Rosenkvist (avdelningschef)

Nicklas Löfström (nämndsekreterare)

Petter Hallberg (sektionschef)

Tomas Barring (chefsjurist)

§ 412 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv

STK-2026-511

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat Naturvårdsverkets skrivelse ”Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv”. Skrivelsen innehåller förslag på hur EU:s reviderade avloppsvattendirektiv kan införas i svensk lagstiftning.

Ärendet har remitterats till miljönämnden, tekniska nämnden och VA Syd där nämnderna har inkommit med yttranden.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

1. Kommunstyrelsen arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Tekniska nämnden

Miljönämnden

Stadskontoret, omvärld- och näringslivsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260622 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv
- Förslag till yttrande - Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv
- Tekniska nämnden beslut 260602 § 123
- Remissvar tekniska nämnden
- Miljönämnden beslut 260521 § 121
- Remissvar miljönämnden
- Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv
- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv